

ספר

שיעורי רבי שמואל

על

מסכת

בבא מציעא

מתורתו של רבינו הגדול הגאון האמיתי

מרן רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל

בהג"ר מיכל דוד זצ"ל מו"צ דק"ק גרודנה

ראש ישיבת פוניבז'

והם

השעורים היומיים

וליקומים מרשימות

שנת תשנ"ב לפ"ק

בשער הספר

תהלות לא-ל עליון שהחינו וקימנו וזיכנו להוציא לאור ספר נוסף מסדרת "שיעורי רבי שמואל".

ספר זה, שיעורי רבי שמואל על מסכת בבא מציעא חלק ב מכיל את הערוך ומסודר ע"פ סרטי הקלטה של שיעורים יומיים שנאמרו ע"י אאמו"ר הגאון זצ"ל בחציו השני של חורף תשל"ו, מדף י"ח שבפרק "שנים אוחזין" עד דף ל"ב שבפרק "אלו מציאות", [אחדים מן הענינים שנאמרו אז, שייכים גם לדפים י"ב ו"ג וסדרנום בספר בדפים אלו].

אנו מקוים בעז"ה להוציא לאור בקרוב גם את ספר שיעורי בבא מציעא חלק א אשר בו שיעורים וליקוטים מרשימות אאמו"ר זצ"ל על תחילת המסכת, פרק המפקיד ושאר הפרקים. עריכת חלק א מתנהלת לאט לרגל המלאכה הנעשית בחלקה הגדול ע"פ מחברות תלמידים ומתקופות קודמות אשר בה קשיים רבים.

התודה והברכה להרבנים הגאונים המשתתפים בכרך זה בעריכה או בביקורת וה"ה בשמותם [לפי סדר הא"ב] הרב **אשר אליאך** הרב **אברהם גינזבורג** הרב **מתתיהו הרשלו** הרב **דב הלוי טורק** והרב **שלמה קרביץ** שהשתתף בביקורת וערך את המפתחות המצוינות, ותודה מיוחדת להרב **משה אדלר** הנושא עמי בלב טוב וברוח נדיבה בעול ארגון העריכה וההדפסה.

יעמוד על הברכה ידידי הנעלה תלמיד אאמו"ר זצ"ל הרה"ג ר' **ברוך וסינג** שליט"א מחשובי הת"ח בקהילת "מחזיקי הדת" שבאנטוורפן. שנשאו לבו להרים תרומה נכבדה להוצאת הספר. יזכה הוא ומשפחתו לכט"ס ברו"ג. תודה לגיסי הנעלה מיקרי האברכים שבאנטוורפן הר"ר **דב פול** הי"ו על סיועו.

עם חתימת הספר וכתובת שורות אלו היום יום ב' י"א בכסלו הוכינו מכה קשה בפטירת גיסו של אאמו"ר זצ"ל, איש חמודות אציל הנפש טהור לב ונעים המדות, מבקש ואוהב תורה לומדה ותומכה, עושה חסד ובסתר צדקה, השאיר אחריו ברכה תלמידי חכמים מרביצי תורה ויראה, דודנו היקר והאהוב הרב ר' **שרגא פייבל** זצ"ל בן זקונו של מרן גאון ההוראה הגאון הגדול ר' **צבי פסח פראנק** זצוק"ל רבה של ירושלים, יהי זכרו ברוך ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

אני תפילה ותחינה לפני יוצר כל כי יזכנו להמשיך ולהו"ל כל שיעורי וחידושי אאמו"ר זצ"ל במהרה, ללא כל מכשול ותקלה.

כסלו תשנ"ב

מיכל דוד בהג"ר שמואל זצ"ל

לוח הענינים

א	בענין הודאת בע"ד במקום שחב לאחרים היכא דליכא חשש קנוניא
ו	בענין הודאת בע"ד לגבי לקוחות דמכאן ולהבא
ט	בקושיית הרשבי"א על שיטת הרמב"ם דכל השטרות בדיעבד אם החזיר ה"ה בחזקתן
יא	בענין עדיו בחתומיו זכין לו בשטר קנין ובשטר ראייה
יט	בענין מצא שובר דלא יחזיר, האם גובים בהשט"ח או לא
כה	בענין אי בעינן עדי קיום בשטר שחרור
כה	דבברי הריטב"א דמצאו השליח עצמו לגט כשר אפי' לית ליה מיגו
ל	בענין חיישינן לשני יוסף בן שמעון
לד	בענין סימנים מובהקים ושאינם מובהקים
לו	בדין נאמנות דצורבא מרבנן לענין גט
לח	בדין נאמנות דצורמ"ר לענין ממונות ודין ע"א בהשבת אבידה
מ	בשיטת הריטב"א בע"א בהשבת אבידה, ובמש"כ דצורמ"ר וסימנים יהבינן לצורמ"ר
מד	בענין אי סמכינן בגט אשה אסימנים דרבנן במקום חששא דרבנן
מו	בביאור דברי רש"י דרבה ב"ב חנה דאירכס ליה גיטא שליח היה
נא	בענין מחלוקת האחרונים בספק שחרור עבד אי אמרינן דהעבד מוחזק בעצמו
נד	בענין עבז"ל בגט אשה ושטר שחרור
נח	בביאור הגדר דבעינן מטא לידיה בדינא דעבז"ל
ס	ביאור שיטות הראשונים בתירוץ הגמ' דש"מ איתא לדשמואל וכו'
סז	בענין נאמנות צורבא מרבנן בהשבת אבידה, והדין היכא דאיכא שני בע"ד
ע	בביאור החשש פירעון בנפל איתרע האם החשש הוא דנפל מן הלוח או דנפל מן המלוה
עב	בענין מצא שטר בין שטרותיו יהא מונח, הטעם דלא אמרינן יחלוקו
ער	ביאור דברי הרמ"ך דמצא שטר והלוח והמלוה נותנים סימנים חולקים
עח	בענין יאוש בחוב
פד	בדין שטרות שנכתבו ולא נמסרו עדיין לבע"ד השני
פה	בענין מיגו והפה שאסר נגד עדים
פז	בענין שטר קודם קיום, אם לא חשיב שטר כלל, ובדין קיום בע"א בשטר ובשטר בכז"ו
צא	בגדר דין יאוש
צט	בתוד"ה כריכות ובדין יאוש בטעות
קא	בענין אבידה מדעת
קג	בדיני ספיקות ומוחזק באבידה ונתבאר בו דין חזקת מרא קמא
קי	בגדר דין "באיסורא אתא לידיה" באבידה ובגזילה
קיח	עוד באותו ענין, ובדברי התוס' בדין חיוב דמים באבידה
קכא	בענין יאוש שלא מדעת
קכד	בדין זוטו של ים ובשיטת הרמב"ם בזה
קכז	עוד בשיטת הרמב"ם בדין זוטו של ים
קלד	בענין חיוב לפני משורת הדין בזוטו של ים
קלה	בסוגיא דמאימתי כל אדם מותרים בלקט, ונתבאר בו גדר דין מתנוע'ע
קמה	שיטת הרמב"ם במצא תאנים תחת תאנה לענין היתר הזכיה ופטור תרומ'ת
קמח	בענין ישל"מ בגנב שנטל מזה ונתן לזה
קנא	בסוגיא דהתורם שלא מדעת ובדין שליחות בתרומה
קנז	דבברי הרמב"ם בענין התורם שלא מדעת
קסג	שיטת הרשבי"א דבתורם משלו על של חבירו בעינן דוקא שליחות
קסח	בסוגיא דמרי בר איסק
קע	בענין כלך אצל יפות לגבי קידושין
קעג	בענין הכשר מים לקבלת טומאה
קעח	בסוגיא דכופרא דאשתכח בי מעצרתא
קפא	בענין נאמנות הצורבא מרבנן להוציא מן המוצא
קפג	דבברי הרא"ש בענין זוטו של ים

שיעורי
דר ע"פ
ל חורף
דים מן

אשר
ושאר
מברות

וה"ה
הרב
תודה
פסה.

ט"א
בדה
קרי

רת
הב
ים
רון
דן

ך

נאמן עליו ודו"ק. וכ"ת כיון דתרווייהו חד דינא
נינהו אמאי בזה מהני אמתלא וכזה לא, אי"ז
קושיא דכך הוא הדין בדבר שנאמן על גוף
הדבר לברר לפנינו בזה לא מהני אמתלא אבל
בדבר שנאמן רק לגבי הנהגת עצמו בזה מהני
אמתלא.

★ ★ ★

אביי לטעמי' דאמר: עבד"ל, צ"ב מאי שייך
עבד"ל בשובר דלכאור' אינו אלא שטר
ראי', וע"ל בדף י"ג. מש"כ בזה.
שם. תד"ה שובר, ושמא גם גבי איסור — זכין
לו וכו' ויש כח ביד חכמים לעקור וכו'.
ע"ל בדף י"ט. מש"כ בזה.

בשעבודא דר"נ (והרא"ש מכללם) הוכחנו
לעיל דהיכא דחב לאחרים אף על עצמו אינו
נאמן לברר לפנינו, ורק דאיכא נאמנות דשויא
אנפשיה, בזה שפיר מהני אמתלא.

וא"ת מנין ילפינן הדין נאמנות הב' שנאמן
כלפי הנהגת עצמו, וי"ל דכבר כתב
הקצה"ח שם (סל"ד סק"ד) דגם נאמנות דשויא
אנפשיה ילפינן מכי הוא זה וכדין הודאת בע"ד,
דהשורש בזה אחד הוא דאדם נאמן על מה
שהוא הבעלים, ואשר ע"כ לענין איסורים דהוא
בעלים על עצמו להתנהג באיסור, ממילא הוא
נאמן לאסור עליו לגבי הנהגת עצמו, ובממון
דהוא הבעלים על הממון עצמו להכי אף מהימן
עליו לברר לפנינו דשל פלוני הוא כלפי כל
העולם, דכל מה שהוא בעלים עליו הריהו גם

בענין נאמנות צורבא מרבנן בהשבת אבידה והדין היכא דאיכא שני בע"ד

מוציא סגי בע"א, וכבר הבאנו שם דהקשו על
זה מהסוגיא (כ"ח. ת.) דסימנים וסימנים וע"א ע"א
כמאן דליתא ויניח, דמשמע דע"א לא מהימן
בהשבת אבידה, אלא צ"ל דטעמא דהר"ן הוא
משום דהשבת אבידה לא חשיב דבר שבממון,
דדבר שבממון הוא רק היכא דאיכא ב' בע"ד
ה"טוענים" על הממון, אבל בהשבת אבידה
דאין טוען אחר לפנינו ואין אנו יודעים של מי
החפץ וזה בא לפנינו ואומר שלי הוא, כה"ג
לא חשיב דבר שבממון דאין צריך אלא בירור
האמת וכזה ע"א מהימן דאין אדם חוטא ולא
לו, ומש"ה אפילו הבע"ד עצמו אם הוא צורמ"ר
דלא משני במילייהו ואומר שלי הוא מתקיים

א. מתני' מצא בחפיסה או בדלוסקמא תכריך
של שטרות או אגודה של שטרות
ה"ז יחזיר. עיין ברא"ש ובראב"ד (בשיט"מ)
בדף כ"ח ע"א שכתבו דגם בזה מהדרין
לצורבא מרבנן בטביעות עינא. והנה בעיקר
דינא דמהדרין אבידתא לצורמ"ר בטב"ע,
הקשינו לעיל בדף י"ט. דהיכי מהימנין ליה
והא בדבר שבממון בעינן ב' עדים ואפי' משה
ואהרון לא מהימני, ותירצנו עפמש"כ הר"ן
בחולין (צ"ו:): דע"א מהימן בהשבת אבידה,
וקשה דהרי בממונות בעינן ב' עדים, ויש
שביארו דקרא דע"פ שנים עדים קאי רק אם
בא להוציא ממוחזק, משא"כ בהשב"א דאינו